

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Disputationvm De Censuris In Commvni,
Excommunicatione, Svspensione, & Interdicto, itemque
de Irregularitate, Tomvs Qvintvs**

Suárez, Francisco

Mogvntiæ, Anno Domini M. DC. XVII.

4 De suspensionibus propter peccata laicis communia.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-94035](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-94035)

canendi ex certa scientia, qui in presenti textu per aduerbium, *Scienter*, significatur. Suspendio autem ibi imposita est ab officio non tantum muneris Conseruatoris, sed simpliciter ab officio clericali, vt verba illa simpliciter prolata significant, & patet ex dictis in casu proxime precedenti, & ex doctrina superius generaliter data de suspensione ab officio. Male autem infert Glossa in illo textu, hanc suspensionem etiam esse à beneficio, nam oppositum potius colligitur ex verbi limitatione, & in superiori etiam doctrina notatum est.

17
Suspendio con-
na Parochi.

Alia suspensio sumitur ex Conc. Trid. sess. 24. c. 1. de Reformat. matrim. vbi Parochus, vel alius sacerdos, siue secularis, siue regularis, qui alterius Parochia sponso, sine Parochi licentia, matrimonio coniungere, aut benedicere ausus fuerit, etiā prætenu priuilegij, vel immemorabilis consuetudinis id faciat, ipso iure suspenditur, donec ab ordinario eius Parochi, qui matrimonio interesse debebat, seu à quo benedictio suscipienda erat, absoluitur. Non explicat autem Concilium, à quo huiusmodi sacerdotes, propter tale crimen suspendantur: cum tamen verisimile non sit, suspendi illum ab omni officio & beneficio, vt verbum illud simpliciter prolatum indicare videtur: tum quia peccatum illud non videtur dignum tāta poena: tum etiam quia illa poena indifferenter fertur in Parochos, & in sacerdotes simplices, tam regulares, quam seculares. Et ita videtur suspensio solum esse de re communi omnibus illis. Censeo igitur illam esse suspensionem ab officio sacerdotali, vel ad summum à munere sacerdotali: quia iuxta communem intelligentiam canonum ex materia subiecta determinatur poena, vt in eo quis puniatur, in quo deliquit. Item, quia, cum sacerdos propter abulum sacerdotalis muneris suspenditur, recte intelligitur suspendi formaliter, quatenus sacerdos est: atque adeo à sacerdotali munere. Aliæ suspensiones huiusmodi, quæ sunt communes aliis clericis cum Episcopis, vel annexæ Episcopalibus, declarabuntur infra sect. quinta.

19

His denique addi posset suspensio, quæ olim ferrebat in Bulla Coenæ in fin. contra eos qui contra tenorem eius absoluunt transgressores, qui in censuras bullæ inciderunt, his verbis. *Et q. prædicationis, lectionis, administrationis sacramentorum, & audiendi confessiones officia interdiximus*: Non obstat enim hoc vt. verb. manifestum est ex materia, & effectibus, illam censuram non esse interdictum, sed suspensionem quandam ab officio, non quidem totalem, sed quoad illa tria, vel quatuor muneris, quæ ibi declarantur, quia suspensio non est vltra verba legis extendenda, vt sepe diximus. Vnde constat sic suspensionem posse nihilominus celebrare, quia hoc non est proprie administrare sacramentum, sed sacrificium offerre. Et à fortiori non est prohibitus quominus alia Ecclesiastica officia facere possit. Hæc autem suspensio absolute fertur simul cum excommunicatione, nullaque additur reseruatō: & ideo quoad absolutionem idem videtur de vtraque iudicium: hanc vero suspensionem hic non numeramus, quia licet à Gregorio 13. posita sit, à successoribus eius Sixto 5. & Clement. 8. prætermissa est, & ideo iam non incurritur.

SECTIO IV.

Quas suspensiones incurrant clerici propter alia peccata ceteris hominibus communia.

1
Primus casus
sui de publico
peccatore
retrahitur.

Primus casus in hoc ordine numerari potest de clerico publico peccatore in communi, id est, quocumque genere peccati, quod graue, ac publicum & consequenter ex se scandalo-

sum sit. Veruntamen hic casus non habet in iure fundamentum, saltem sub hac generalitate sumptum: & ideo non est cur hoc loco numeratur. Non enim omne peccatum graue quantumuis publicum & scandalosum, habet annexam in personam clerici censuram suspensionis: aut enim illam induceret vi sua absque alia Ecclesiæ constitutione, aut ex Ecclesiastico iure; hoc posterius dici nō potest, quia nullū inuenitur tale ius: neque etiam prius, quia supra ostensum est nullam censuram incurri iure diuino, aut naturali, sed solo Ecclesiastico iure esse introductam. Et ideo supra diximus, quamuis sacerdos existens in peccato mortali etiam occulto, in tali statu non possit licite celebrare, & ideo ab aliquibus dicatur suspensus quoad se; tamen illud improprie & large dici, prout suspensio dicitur de quolibet impedimento, non vero vt significat propriam censuram. Cuius signum est duplex. Vnum quod licet celebret, non manet irregularis: aliud, quod, si agat poenitentiam sui peccati, non indiget absolutione à censura, vt licite celebrare possit. Idem ergo dicendum est de clerico publico peccatore, nam ex vitāis peccati est impeditus, ne licite ministrare possit ratione culpæ, & scandali, quod maxime locum habet in sacerdote: & est etiam verisimile in Diacono, & Subdiacono, vt alibi latius diximus: in minoribus autē ordinibus id locum nō habet per se loquendo. Hoc autem impedimentum, qualecumque illud sit non est vera censura suspensionis, vt patet ex eisdem signis, tum quia sacerdos sic celebrans non fit irregularis, tum etiam, quia si poenitentiam agat, non indiget alia absolutione à censura. Solum necesse est vt illa poenitentia æque nota sit ac fuit peccatum, vt scandalum cesset. Accedit quod hoc genus impedimenti suo modo commune est laicis: nam laicus peccator publicus non potest ad Eucharistiam accedere licite, & vt publice id faciat, necesse est vt poenitentia notoria præcedat. Atque ita sentit in hac parte Couarr. in Clement. *Sisurarius*, p. 1. §. 1. numer. 5. vbi nonnullos iuris Pontificij interpretes allegat. Et in re idem tenet Syluest. verb. *Irregularitas*, quæst. 27. Vbi generaliter ait clericum ratione peccati non esse proprie suspensum, sed solum longe, & quoad se, ideoq; non fieri irregularem sic ministrando.

Couarr.
Syluest.

Et hoc tempore est receptissima, & indubitata hæc sententia, imo nullum auctorem inuenio oppositum sentientem. Nauarrus enim, qui aliquando docet clericum ex peccato publico & notorio incurere aliquam inhabilitatem Ecclesiasticam, cuius dispensatione indiget vt possit ministrare, vel ad superiores ordines ascendere, primum non loquitur generatim de omnibus peccatis, sed de quibusdam grauioribus & de positione dignis, vt ipse expresse declarat in Sum. cap. 25. num. 73. ex Cardinale iuncto textu in capit. vltim. de Temp. ordinat. Deinde quia illa inhabilitas, de qua Nauarrus loquitur, non est suspensio, sed irregularitas, vt discrete declarauit in cap. 27. numer. 154. & numer. 248. & 249. quod tamen an verum sit, infra tractando de irregularitate examinabimus.

Nauarr.

Obici autem solet capit. vlt. de Temp. ordin. vbi dicitur, sacerdotē notatum peccato adulterij, per iurij, aut falsi testimonij non esse impediendum à susceptis, vel suscipiendis ordinibus post paratam poenitentiam, nisi talia crimina notoria fuerint: ergo, si fuerint notoria, sentit Pontifex non esse admittendum: habet ergo aliquod impedimentum canonum ratione talis criminis publici. Respondetur, ex illo textu colligere Nauarr. illam irregularitatem. Sed de irregularitate infra videbimus. Nunc de suspensione dicimus hinc non colligi aliquam iure ipso latam: quia ibi distinguitur inter peccatorem occultum, & publicum, id est, in iudicio conuictum, vel alias notorium, & de occulto vt distinguitur

Obicitur
ca. vlt. de
Temp. ordi.

Solutio
Obiectionis.

guitur ab huiusmodi publico dicitur non esse prohibendum ministrare, si poenitentiam agat, unde constat non fuisse suspensum, cum speciali censura absolutione non indigerit: si autem poenitentiam non egerit, non dicitur esse cogendum, quia donec conuincatur in iudicio, vel res ipsa clamet, cogi non potest, sed dicitur monendus, & sub interminatione diuini iudicii obtestandus, ut non ministret. De publico autem peccatore nihil dicitur: unde solum per argumentum à contrario colligi potest, eum suspendi à ministerio sacro: tamen ad afferendam poenam ipso iure latam, infirmum est tale argumentum: quia potest committi iudici, ut illum suspendat, vel alio modo impediat, ut expedire censuerit. Sicut Conc. Trid. sess. 21. in decreto de obseruandis in celebr. Missæ monet Episcopus, ut neminem, qui publice & notorie criminofus sit, aut sancto altari ministrare, aut sacris interesse permittant, quod non spectat ad suspensionem ipso iure, sed ad officium prælati propter indignitatem talium personarum, sic ergo in præsentia.

Secunda de publico concubinario.

4 **S**ecundus casus est de clerico publice concubinario: nam licet non omni peccato publico, huic tamen in speciali videtur ipso iure annexa suspensio ab officio celebrandi, si sacerdos sit ex capit. ult. de coha. cler. & mulier. Vbi proponitur quæstio, an officium clerici fornicarij priusquam poeniteat, audiendum sit: & respondetur, huiusmodi clericum non debere in officiis euitari, quia licet sit suspensus quoad se, non vero quoad alios; & additur, Nisi peccatum huiusmodi sit notorium per sententiam, seu per confessionem factam in iure, aut per euidentiā rei, quæ tergiversatione aliqua celari non possit: ergo significatur, quando tale delictum est publicum aliquo ex his modis, clericum esse suspensum, & quoad se, & quoad alios, quod nunquam contingit nisi per censuram suspensionis. Et confirmatur ex ca. Si qui sunt Presbyteri, 81. dist. vbi Gregorius VII. huiusmodi clerico interdicit Ecclesiæ introitum donec poeniteat, & aliis prohibet, ne officium eius audiant. Idem habetur in cap. Nullus, & ca. Præter, 32. dist. & in capit. ult. 15. quæst. 8. Magisque videtur virgere cap. Sacerdotes, dist. 50. nam de huiusmodi Sacerdotibus dicitur, non poss. habere honorem secundum canonicam institutionis auctoritatem: vbi Glossa ait, non posse sine dispensatione, & in nota marginali additur, hanc dispensationem posse dari ab Episcopo, iuxta doctrinam Innocentij in ca. 1. de cler. per saltum promot. Unde videtur illa Glossa supponere, propter hoc crimen contrahi impedimentum canonicum, quamuis non declarat quod illud sit. In verbo autem dispensandi significat esse irregularitatem, quamuis etiam possit ad suspensionem accommodari. Et ita tenent Cardinalis, Hostiensis, Abbas, & alij, quos referunt, & sequuntur Couarr. in dict. Clement. Si furiosus, part. 1. §. 1. nu. 5. Nauarrus in Summa c. 25. num. 76. & capit. 27. nu. 154. Idem tenet Palud. in 4. dist. 27. q. 4. nu. 6. & D. Antoninus 3. part. tit. 27. capit. 3. vbi refert D. Thomam: Item Abulensis in Tractatu de Clericis concubinariis conclus. 7. Syluest. verb. Concubiniarius, §. 4. & verb. Suspendio, vbi etiam Angelus, Armilla, & alij, & Villadiego lib. de Irregularitate, cap. de suspensione column. 3. & Bernard. Diaz in Practica Crim. cap. 73.

Sed in explicanda hac sententia, & modo huius suspensionis est magna varietas, nam quidam ex eis dicunt, talem esse hanc suspensionem, ut si illa durante clericus concubiniarius celebret, fiat irregularis, ita ut solus Papa in hac irregularitate possit dispensare. Et hæc est communior sententia eorum, quos retuli, vno vel alio excepto. Alij vero dicunt, licet talis clericus vere maneat suspensus; non ta-

men fieri irregularem celebrando. Ita Couarruias supra, citans pro hac parte Innocentium, Ioannem Andream, & alios, quos etiam refert Nauarrus, & quod hoc sequi videtur in capit. Si quando, de Rescript. except. 17. numero 7. & 8. Qui consequenter aiunt, non omnem suspensionem sufficere ad irregularitatem contrahendam, sed illam quæ est ratione solius delicti, & propter contumaciam, vel puram poenam: est autem alia suspensio, quæ non est propter delictum solum, sed propter infamiam, atque adeo non tam propter poenam, quam propter indecentiam, & scandalum: & sic suspensus, iuxta hanc sententiam non incurrit irregularitatem, etiam si cum ea celebret; huiusmodi autem est hæc suspensio clerici publici concubinarij.

Praterea est alia diuersitas, nam plures dicunt hanc suspensionem talem esse, ut peracta poenitentia, non duret, sed ipso facto tollatur absque alia absolutione, ita ut post poenitentiam licitum sit tali clerico in suo ordine ministrare. Ita Couarruias cum alijs; Paludanus vero expresse dicit hunc concubinariū non posse absolui à suspensione, nisi per Episcopum, qui propter hoc ait, potest eum deponere, & per consequens dispensare, ne deponatur poenitens, atque fieri irregularem, si ante huiusmodi relaxationem, celebret. Et citat cap. penult. extra de Bigamis, vbi dicitur, clericos habentes plures concubinas non contrahere irregularitatem Bigamiæ; ideoque Episcopum posse cum eis dispensare quoad executionem sacerdotalis officij, tanquam simplici fornicatione notatis. Vbi supponitur, & propter hanc notam esse suspensos ab executione officij, & ad eam suspensionem tollendam, necessariam esse dispensationem Episcopi: nam si non esset necessaria, vanum esset dicere posse Episcopum dispensare. Aut enim dispensaturus esset ante peractam poenitentiam, vel post. Primum dici non potest, cum daretur causa suspensionis, & ideo talis dispensatio inutilis esset & inualida: si autem dicatur secundum, plane sequitur, etiam post peractam poenitentiam durare impedimentum suspensionis; alias superna canea & impertinens esset dispensatio.

At vero Nauarrus mediam quandam viam in hoc amplectitur, ait enim, post poenitentiam peractam adhuc non possit licite & sine peccato huiusmodi clericum celebrare absque dispensatione Episcopi iuxta c. fin. de Temp. ord. non tamen propterea incurrit nouam irregularitatem, quia quoad hoc sublatā est suspensio per poenitentiam. Ita docet in Summa capit. 25. capit. 76. & 77. Ex quo intelligitur iuxta sententiam Nauarrij hunc clericum publice concubinariū & esse suspensum propria censura suspensionis, & irregularem, tali irregularitate, ut in ea possit Episcopus dispensare. Et per poenitentiam tolli censuram suspensionis, quia tantum est lata, donec poenitentiam agat, iuxta capit. Si qui sunt, 81. d. irregularitatem autem non tolli per solam poenitentiam absque dispensatione: ideoque peccare grauiter post poenitentiam celebrando absque dispensatione, quia irregularem celebrare graue peccatum est. Non tamen contrahere nouam irregularitatem, quia iam ablata est censura, & sola irregularitas, quamuis cum illa celebretur, non inducit nouam irregularitatem.

Est præterea alia differentia, nam plerique ex dictis auctoribus extendunt hanc suspensionem ad omnes clericos, etiam in minoribus constitutos: quod expresse tenet Nauarrus dist. c. 25. num. 76. nullum allegans textum, sed solum Archidiaconum, & Turrecrematam, D. autem Antonin. qui in eadem est sententiam confirmat ex c. Ministri, 81. d. & cap. Vestra, de Coha. cler. & mulie. Alijs vero videtur hanc suspensionem esse limitandam ad solos ordinatos in sacris, nam de his expresse loquuntur iura citata, de inferioribus vero neque est æqualis ratio, nec etiam

Ca. ult. de coha. cler. & mulier.

Prima opinio.

Innocent.

Cardinalis. Hostiensis. Abb. Couarr. Nauarr. Antonin. D. Thom. Abulens. Syluest. Angel. Armilla. Villadieg. Bern. Diaz.

Prima diuersitas inter auctores eius.

Alia diuersitas.

textus.

textus, qui id insufficienter probet. Nam dictum c. A
Ministri, quod ex Lucio Papa à Gratiano refertur,
sumptum potius est, vti in additione Gregoriana no-
tatur, & luo etiam in suo Decreto refert, ex Epist. 2.
Clementis, in qua non est sermo quoad illam par-
tem de clericis ordinatis, in minoribus ordinibus
neque etiam de concubinariis, quamvis hoc poste-
rius possit à fortiori subintelligi; sed est sermo de
Diaconis, & Subdiaconis, qui Græce *Hypodiakon*,
dicuntur, & ab interprete *Ministri*, quasi per anto-
nomasiam appellatur, vt in principio eiusdem Epi-
stol. notatur in primo tomo Conciliorum: de his
ergo clericis ait Clementes, quod si post ordinationē
congerit proprium inuadere cubile vxoris, pro-
prio ministerio altaris priuetur. Vbi autem apud
Gratianum legitur, Neque sine maioris natu autorita-
te minora gerant officia, vtrum sane ad altare, vel calicē
ne suggerant (propter quæ verba textus ille citatur ab
Antonino & aliis) apud Clementē potius legimus,
Ostia forinsecus claudat minora gerat officia, vtrum, seu
calicē ad altare non iussit. Vnde sensus est, Subdia-
conum non seruauent continentiam etiam cum
propria vxore, remouendum esse ab officio altaris;
permitti vero posse, vt in functionibus minorum
ordinum, his præsertim quæ exera altare fiunt, mi-
nistret: ergo ex illo textu iuxta veram lectionem,
& intelligentiam, nihil adrem præsentem colligi-
tur, vt per se constat. Capitulum autem *Vstra*, licet
de clericis, & presbyteris mentionem faciat, ta-
men aperte loquitur de his, qui diuina officia pera-
gere, aut sacramenta ministrare possunt, quales non
sunt in minoribus ordinibus constituti: præterquā
quod ex illo textu, etiam pro ordinatis in sacris nō
satis colligitur suspensio ipso iure, vt facile legenti
patet.

Secunda opinio principalis in hoc puncto est
nullum clericum etiam in sacris ordinatum, incur-
rere propriam suspensionem propter hoc crimen
concubinatus, quantumvis notorium. Hanc opinio-
nem tenet Soto in 4. d. 1. q. 5. art. 9. ad 2. & d. 1. q. 1.
art. 9. vbi fateatur iure antiquo latam fuisse suspē-
sionem in huiusmodi clericis, iam vero cessasse, ne
ipsi se exponant periculo maioris scandali & ruinæ,
quem securus est Medina in sua Sum. lib. 1. c. 11 §. 8. Si
autem ab his authoribus queratur ius nouum, quo
antiquum reuocatum fuerit, nullum proferunt, sed
aiunt per non vsum, seu per contrariam consuetu-
dinem hoc ius fuisse sublatum.

In hacre duo sunt distinguenda, quæ in antiquis
decretis videntur fuisse præcepta Vnum est ex parte
clericorum in hoc publico vitio existentium: aliud
est ex parte aliorum fidelium, quantum ad vitandos
huiusmodi clericos in audienda eorum Missa, vel
aliis diuinis officiis. Quantum ad primum, licet in
antiquis decretis probabile sit latam fuisse suspē-
sionem ipso iure in huiusmodi clericos, propter tex-
tus quos prima opinio asserbat; tamen nunc verius
censeo, hanc suspensionem non incurrī ipso iure,
quantumvis delictum sit notorium, vel per eui-
dentiam facti, vel per sententiam, aut confessionem
coram iudice. Hoc probatur optime ex vso & con-
suetudine Ecclesiæ, vt ex sequentibus magis con-
stabit. Præter hoc vero videtur aperte supponi in
Concilio Tridentino sess. 25. cap. 14. de Reformat.
vbi varias penas imponit huiusmodi clericis con-
cubinariis, & priusquam aliquam incurrant, semel
monendi esse dicuntur à suis Prælati: quod si ad-
huc persequerent in suo vitio, tunc priuantur ipso
facto tertia parte fructuum suorum beneficiorum:
si vero secundæ monitioni adhuc non paruerint,
omnes quidem fructus omnium beneficiorum, aut
pensionum ipso facto amittunt; & ab administra-
tione beneficiorum suspendendi dicuntur: nō vero
ipso facto esse suspensi. Quod si adhuc pertinaces
sint, beneficiis perpetuo spoliari, & ad alia beneficia
Fr. Suarez tom. 5.

indigni reddi mandantur: Ac tandem si opus fuerit,
excommunicationis gladio plecti: & quoad hos cle-
ricos beneficiatos nullam mentionem facit suspē-
sionis ab ordine, quam ipso facto incurrant. Postea
vero de clericis non habentibus beneficia, aut pen-
siones dicit: Iuxta delicti, & contumaciæ perseuerentiam,
& qualiter ab ipso Episcopo, carceris pena, suspensione
ab ordine, ac inhabilitate ad beneficia obtinenda, alijsue
modis iuxta sacros Canones puniantur. Si igitur ab Epi-
scopo suspendendi sunt ab ordine, quando opus est:
ergo iuxta mentem Concilii non erant suspensi ipso
iure.

Et quo probabiliter defendi posse existimo, et-
iam iuxta antiqua iura nullam esse propriam sus-
pensionem ipso iure latam propter hoc crimen.
Nam concilium ait hos clericos puniendos. Si opus
sit, suspensione ab ordine iuxta sacros Canones: ergo sup-
ponit iuxta eosdem Canones non esse ipso iure sus-
pensos. Simile argumentum sumi potest ex multis
Decretis de cohabit. cleric. & mulier. nam cap. 2. hi
dicuntur excommunicandi post tres admonitio-
nes: in cap. vero. 3. dicitur, quod Episcopus per sus-
pensionis, & interdicti sententiam debet eos arctius
cogere, vt huiusmodi feminas à se separent: in cap.
vero 4. dicitur esse cogendos per suspensionem à
beneficio; & si pertinaces fuerint, etiam per priua-
tionem. Et in cap. 5. dicitur quidem de quodam cle-
rico fuisse propter hoc crimen suspensum ab offi-
cio. Glossa vero addit, & bene, ab Episcopo suo, nam
ex verbis sequentibus, in quibus Pontifex requirit
litteras, quæ facti seriem contineant, satis constat il-
latam suspensionem fuisse per sententiam latam. Si-
militer in cap. 6. dicitur hos esse interdicendos ab
officio per Episcopum: ergo in omnibus his sup-
ponitur hos non esse interdictos, vel suspensos ipso
iure.

Præterea ex aliis iuribus quæ citauī, non satis
colligitur hæc suspensio. Nam de capit. vltimo de
Tempor. ordinat. iam supra id ostendimus. In c. au-
tem, *Vstra*, de cohabit. cleric. & mulier. non agitur
de suspensione ipsorum concubinariorum, sed de
obligatione aliorum fidelium ad vitandos illos in
diuinis mysteriis, vel sacramentis: de qua statim. Et
de eadem re est sermo in capit. vltim. eiusdem tituli.
Quod autem ibi dicitur, concubinarium cleri-
cum esse suspensum quoad se tantum, non vero
quoad alios, nisi eius delictum notorium sit, cum
eadem proportionem potest intelligi, non enim dicitur
suspensus quoad se, quando delictum eius est oc-
cultum, proprie loquendo de suspensione, quæ est
censura, sed solum ex intrinseca obligatione, quam
secum peccatum adducit: eadem ergo proportionem
dicitur suspensus quoad alios ratione peccati publi-
ci non ob censuram superadditam, sed ob scandalū
aliorum, quod intrinsece secum asfert peccatum
publicum. Præterea in c. Nullus. 32. dist. etiam est ser-
mo de prohibitione aliorum fidelium. In cap. autē,
præter, eadem distinctio. hoc ipsum repetitur: &
additur specialis quædam prohibitio sub his verbis,
Præcipimus, & omnino contradicimus: vt Missas non can-
tent, nec Euangelium, aut Epistolam ad missam legant, ne-
que in Presbyterio ad diuina officia maneant, nec partem
ab ecclesia suscipiant. Veruntamen illa pena neque
ipso iure fertur: nullum enim ibi est verbum, quod
hoc sufficienter indicet: neque etiam fertur contra
concubinarium clericum, sed contra eum, qui con-
cubinam palam duxerit, aut ductam non relinquerit: quod
peccatum longe grauius est: & hoc tempore multo
prauiori pena puniretur, quam ibi præscribitur.

In cap. autem, Si qui sunt, dist. 1. potius interdicti,
quam suspensionis censura in huiusmodi concubi-
narios fertur: verba enim sunt, Interdicimus eis ex par-
te Dei omnipotentis, & sancti Petri auctoritate Ecclesia
introitus, v. g. dum pœniteant & emendant: postea vero
prohibetur aliis fidelibus, ne talium clericorum of-
ficiū

Etiam an-
tiquo iure
non incur-
rebantur
susp. ipso
facto pro-
pter hoc
crimen Ti-
tul. de co-
habit. cler-
& mulier.

12.
Ex aliis iu-
ribus
idem ostē-
ditur.

13.
Ca. Si qui
sunt dist. 1.

ficiunt audiant, si in sua obstinatione perseverent. A
at interdictum ab Ecclesia ingressi non est suspen-
sio, sed censura distincta, quam infra explicauimus.
Non extat autem originale decretum illius consti-
tutionis, quam ex Gregorio Septimo refert Gratia-
nus, ut possimus certe colligere, quæ pœna illa fue-
rit. Marianus autem Scotus in fine suorum Chro-
nicorum, ut refertur etiam in 4. tom. Conciliorum,
primo refert Gregoriū, Synodo facta, vetuisse iux-
ta antiqua decreta clericos, maxime diuino mune-
ri consecratos, mulieres habere, vel cum mulieri-
bus habitare, & c. inferius autem subdit. Cum autem
clericus magis eligeret anathemati subiacere, quam uxori-
bus carere, Papa, ut si per alios posset eos castigare, præcipit
nullos audire Missam coniugati Presbyteri. In quibus ver-
bis significatur primo, pœnam illam fuisse anathe-
ma; deinde præceptum ut alii non audirent Missam
eorum fuisse nouam pœnam: denique utramque
latam esse in clericos coniugatos. Postea vero refe-
rens verba decreti eodem modo, quo Gratianus,
illa ponit. Itaque ex illo textu nulla suspensio pro-
pria colligi potest: & interdictum illud vel anathe-
ma sine dubio iam non est in vſu. Præterea in c. vi-
tim. 15. q. 8. potius dicit Nicolaus Papa, à Sacerdote
concupiscens, quousque iudicio Episcoporum reprobetur,
communione suscipi posse: quomodo ergo inde colli-
gi potest suspensio ipso iure lata. Denique cap. Sacer-
dotes, quod maiorem probabilitatem præ se fert, nō
habet verbum, quod cogat, ut intelligamus ibi im-
poni pœnam ipso facto incurrendam, quia verbum
illud Non potest Sacerdos habere honorem, sufficienter
intelligitur, si dicamus fieri reum amissionis, & pri-
uationis talis honoris: maxime quia ibi additur, se-
cundum canonicam institutionis auctoritatem: alia autē iu-
ra canonica nō imponunt hanc pœnam ipso facto: er-
go nec ibi imponitur. Vnde Hugo ibi exponit, non
possumus de rigore iuris. In quo rigore sane non inue-
nitur decretū aliquod antiquum, ex quo sufficienter
aliud colligatur. Quare mirum non est, quod nec v-
ſu, nec consuetudine recepta fuerit talis suspensio.

74.
Prima dif-
ferentia de
sententia
reicietur.

Quod si hæc sententia vera est, nihil immorari o-
porter circa differentias adnotatas inter autores pri-
mæ opinionis: omnes enim supponunt aliquid non
satis fundatum in iure: & ideo mirum non est, quod
in eo explicando inter se non consentiant. Vnde,
quod attinet ad primum punctum de irregularitate,
certe si illa erat vera censura suspensionis, conse-
quenter dicendum fuisset irregularitatem contra-
hi, celebrando cum illa. Dicere enim suspensionem
illam latam esse propter indecentiam, non propter
crimen, gratis dictum est, quia nullo iure fundari
potest. Nam in dict. c. Si quis iun, ubi fertur inter-
dictum, euidenter fertur per modum pœnæ; & si
illud esset in sua vi, dubium non esset, quin cum illo
celebrans, fieret irregularis. Quod autem talis irre-
gularitas admittenda non sit, ut Couarruias, & alii
censent, videtur probabilius, quia in iure nunquam
insinuat, Sacerdotem concubinarium, propterea
quod in eo statu ante poenitentiam actam celebra-
uerit, indigere peculiari dispensatione, sed simplici-
ter significatur post poenitentiam peractam posse
celebrare: nec distinguitur siue ante celebrauerit, si-
ue non. Nunquam etiam visum est, ut dispensatio
huius irregularitatis postuletur, si ergo hæc irregu-
laritas non contrahitur, signum est illam suspensio-
nem non fuisse ipso iure latam, sed ab Episcopis fe-
tendam.

75.
2. differ im-
probat.

Rursus circa aliam differentiam de tali suspen-
sione, an tollatur ipso iure per poenitentiam, vel ne-
cessaria sit absolutio, certe si illa fuisset vera censu-
ra, probabilius esset indiguisse absoluteione, iuxta
generalem doctrinam superius datam, quia licet
aliqua censura feratur, donec quis poeniteat vel re-
sipiscat, nō propterea tollitur necessitas absolutio-
nis. Simpliciter vero probabilius est, non esse neces-

sariam talem absoluteionem, vel dispensationem. Et
media illa via, quam Nauarrus docuit, nobis non
placet. Neque ex cap. penult. de Bigamis, colligitur
necessitas huius dispensationis in foro conscientie,
sed quia Episcopus potest, & debet huiusmodi con-
cupiscens suspendere, & impedire ab executione
ordinis, ideo ad eum spectat talem pœnam relaxa-
re: & ideo in illo textu dicitur posse in illa dispen-
sare, etiam si clericus plures habuerit concubinas, quia
vitium illud non inducit bigamiam, nec irregulari-
tatem eius. Dicitur autem Episcopus posse dispen-
sare, vel non ferendo illam pœnam: quod fieri potest,
quando sufficiens poenitentia & satisfactio præces-
sit, vel illam iam latam post breue tempus auferen-
do. Denique in tertio puncto differentie constat à
fortiori, si suspensio illa admittatur, iuxta vi an-
tiquum probabilius admitti in solis clericis ordinatis
in sacris, quam in inferioribus, ut recte probatum
est, & à fortiori constat ex dictis. Quid vero dicen-
dum sit de Episcopis, sequenti sectione dicam. Con-
cludimus ergo prohibitionem, quam habet cleri-
cus concubinarium ad non celebrandum, non pro-
uenire ex aliqua censura ecclesiastica, sed ex intrin-
seca malitia talis status. An vero irregularis fiat, vel
ratione delicti vel ratione infamiae, infra in materia
propria videbimus, nunc enim de propria suspen-
sione solum agimus.

De altera vero prohibitione, quæ iniungebatur
fidelibus, ne Missas horum concubinariorum audi-
rent, dubitari non potest latam olim fuisse in ordi-
ne ad correctionem & confessionem sic delinquen-
tium, & ad exemplum aliorum, ut dicitur in ca. Ve-
stra, de cohab. cler. & mulier. Hæc autem prohibi-
tio non oriebatur ex suspensione talium clericorum,
sed fuit speciali præcepto imposita: nunc autem
præceptum illud non obligat, donec talis clericus
sit persequentiam nominatim declaratus de tali cri-
mine, iuxta Extravagantem, Ad eundem, ut reperi-
tur in tomo 3. disputat. 18. sect. 1. & disputat. 88. sect. vlti-
ma.

Suspensio clerici propter vitium contra naturam, an
sit lata ipso iure.

Tertius casus suspensionis ipso iure assignari so-
let propter vitium Sodomie. Quem casum
tractat Couarruias in Clement. Si quis, p. 1. §. 1. Couarr.
numero 6. refertque plures Canonistas dicentes,
suspensionem contrahi propter hoc vitium, etiam si
occultum sit, adeo, ut irregularis fiat, qui post illud
peccatum etiam occultissime commissum celebrat
ante absoluteionem à suspensione; & cum eo sic irre-
gulari nullum nisi pontificem dispensare posse. Quæ
opinio non fatetur Couarruias ex iuris rigore pro-
bari non posse, tamen ob criminis atrocitatem, &
tot Doctorum auctoritatem defendendam esse.
Qui tamen in confirmationem eius affert, ca. vlti-
de tempor. ordin. & cap. Nisi cum pridem §. 1. de Re-
nunciatione: Sed de primo iam ostensum est, nihil
probare. In alio vero textu, verfic. Propter conscientiam,
solum supponitur, aliqua esse crimina, quæ licet oc-
cultas sint, officij executionem impediunt etiam post
peractam poenitentiam: de hoc tamen in particula-
ri non fit mentio. Potest tamen in de sumi argumē-
tum, quia, si aliquid vitium impedit executionem
ordinis, ergo maxime hoc. Pater consequentia, quia
est grauissimum, & maxime indecens ad diuinum
officium exercendum. Afferri item potest cap. 17.
clericorum, de Vita & honest. cleric. ubi de hoc vitio
in specie fit sermo cum dicitur, Maxime illo propter
quod venit ira Dei in filios dissidentie: & infra subdi-
tur, si quis hac de causa suspensus, & c. Verum tamen
parum etiam probat, tum quia generaliter loqui-
tur de vitio incontinentie, etiam nisi de illo maxime,
tum etiam, quia prius dicitur ut peccantes punian-
tur,

tur, & postea subditur, si quis autem suspensus, vique per iudicem sic panitur: nō ergo inde colligitur suspensio ipso iure.

Est ergo secunda sententia affirmans propter hoc vitium incurri suspensionem, si est publicum, non vero si occultum. Prior pars tribuitur Nauarro cap. 27. num. 248. & 249. sed ille loquitur solum de irregularitate, quæ propter quodlibet enorme crimen publicum incurritur; de qua infra. Posset tamē hæc pars confirmari ex casu præcedenti, si verum esset concubinarium publicum esse suspensum. Sed & antecedens falsum est, & consequentia à simili in hac materia infirma. Alia ergo pars de hoc crimine occulto probatur, quia nec regularitas, nec suspensio inuenitur in iure lata ratione illius. Neque refert, quod tale crimen sit grauius, & detestabilius quam multa alia, propter quæ suspensio ipso iure lata est; quia in legibus penales argumentum à simili vel à fortiori non est efficax: nam propter quā quod sufficit voluntatem legislatoris esse limitatā, quacunque ratione motus fuerit, & non plus operari, quam velit: sæpe possunt esse plures rationes grauius puniendi ipso iure leuius peccatum quam maius, vel quia frequentius, vel quia magis nocuum, &c. Multa item alia, quæ Nauarrus supra de regularitate accumulata, efficacia sunt, & mihi videntur idem de suspensione conuincere.

Quapropter esse potest tertia opinio negans simpliciter propter hoc vitium incurri ipso iure suspensionem, siue illud publicum sit, siue occultum. Et de occulto quidem efficaciter id probatum est, videntur tamen eadem rationes procedere de publico, quia de vtroque verum est illud principium, quod propter nullum delictum incurritur ipso facto suspensio, nisi in casibus à iure expressis, quia cū ius ipsum ferre debeat talem suspensionem, necesse est vt talis casus in iure exprimat, vel in specie talis delicti, vel saltem in genere sub aliqua communione. At vero nullo ex his modis in iure fertur suspensio ipso facto incurrenda propter hoc peccatum etiam publicum: nō enim fertur specificè, & sub proprio nomine, vt etiam dicti auctores sentiunt, ideoque nullum textu afferunt, qui hoc modo eorū sententiam probet. Neque etiam lata est hæc suspensio sub aliqua generali, & vniuersali ratione, quæ hoc vitium comprehendat: quia nec etiam hoc modo aliquis textus adducitur, qui hoc probet. Nam cap. vitium de tempordi. ad summum probat suspensionem ferendam, non vero ipso iure latam, vt supra ostendi. Nec denique talis suspensio censeri potest in iure lata in aliquo simili vel inferiori vitio, quia, vt dixi, pena nunquam fertur in iure hoc modo. Vnde, qua ratione in hoc crimine occulto ille modus non est sufficiens, neque ex eo sumitur argumentum efficax, vt dictum est, eadem ratione, neque in publico, est enim seruanda eadem proportio, eo vel maxime, quod neque contra concubinarium publicum satis probatur hæc suspensio, ipso iure lata: ergo multo minus potest inde, quasi mediate & remotè argumentum sumi ad aliud vitium.

Quocirca, stando in puro rigore antiqui iuris, non video sufficiens fundamentum ad asserendum propter hoc crimen siue publicum, siue occultum, incurri suspensionem ipso iure: neque sola assertio multorum auctorum etiam grauium ad id probandum sufficit, nisi ius asserant, quod talem penam statuat, cum ipsi eam imponere non valeant. Vnde Leo X. in sua constitutione n. quam in reformationem Curie edidit anno 1515. de hoc vitio solum dicit, vt laicus, vel clericus de illo conuictus, penis per sacros Canones, aut ius ciuile respectiue impositis puniatur. Quod veluti declarat Pius V. in sua constitutione 5. solum dixit. Si clericus fuerit omnibus ordinibus degradatus simili pena subijciatur, id est, curia seculari puniendus tradatur. Vnde ad illud ergo tem-

Fr. Suarez tom. 5.

pus non videtur pena aliqua iure ipso lata propter hoc crimen. Postea vero idem Pius V. sua constitutione 70. gratissimam penam ipso facto incurrendam his verbis imponit, Omnes & quoscumque presbyteros, & alios clericos seculares, & regulares cuiuscunque gradus & dignitatis tam diu nescias exercentes omnino privilegio clericali omnique officio, dignitate, & beneficio ecclesiastico presentis canonis auctoritate priuamus. Quæ vltima verba euidenter ostendunt vitium secundum se, & absolute, id est, siue publica notitia, aut infamia notatum sit, siue non: quia lex, quæ per se ipsam penam infert, factum solum requirit, vt operetur, non vero aliam famam vel notitiam, nisi ipsa met lex se limitet ad talem casum, quod in prædicta constitutione non fit. Est præterea constitutio illa, & pena vniuersalissima quoad personas clericorum, nam de laicis nulla ibi mentio fit, vt ex eius tenore constat. Vnde licet alias declaratum sit in iure, vt Episcopi & superiores sub generali lege ferente suspensionem, vel interdictum, non comprehendantur: sub hac nihilominus comprehendi videntur, vel propter illa verba cuiuscunque gradus & dignitatis, vel melius & certius, quia illa pena non est suspensio, sed irregularitas, vel certe, vt recte notat Nauarrus supra, est depositio verbalis ipso iure lata: quoad ratum est, & vix in vno vel alio loco in iure reperitur, vt supra dixi, neque ab alio quam à Summo Pontifice per potestatem supremam fieri potuisset, iuxta ea quæ superius de depositione tractauimus. An vero non obstante illorum verborum rigore necessaria sit sententia declaratoria criminis, vt in conscientia pena illa obliget, ex generalibus principijs de lege penali petendum est.

At vero quoad vitium & peccatum pro quo illa pena imponitur, nonnulla obseruanda sunt quantum ad forum conscientie spectat. Primum, vt incurratur illa pena, necessarium esse, vt peccatum illud contra naturam sit in sua specie consummatum, ita vt non sufficiat quælibet pollutio vel immunditia cū alio, nisi intercedat copula intra vas ordinarium illius delicti, quia in eo consummatur tale delictum, vt cum D. Thoma traditur secunda, secundæ quæstion. 154. lex autem puniens aliquod delictum, & præfertim per censuras, vel penas ecclesiasticas ipso facto impositas, requirit delictum consummatum in ea specie, vt supra probatum est. Præsertim quando lex simpliciter & absolute loquitur de illo delicto, & maxime si addat verba, & exaggerationem aliquam, quæ talem delicti consummationem declarant, quod in præsentis constitutione obseruare licet, quæ sic incipit: Horrendum illud scelus, quo polluta sedesque ciuitates à tremendo Dei iudicio flagrant, &c. Deinde non satis est ad contrahendam ipso facto illam penam semel aut iterum vitium illud committere, sed oportet habere frequenter vitium seu consuetudinem eius, quod etiam notauit Nauarrus ex ponderatione illius participij, exercentes, quod de industria positum fuisse refert ex testimonio ipsiusmet Datharii Matthæi Contaremini, & relatione Gregorij XIII. Ideoque vox illa, exercentes, in proprio rigore sumenda est: in quo non significat illum, qui semel aut iterum talem actum facit, sed qui frequenter & quasi ex consuetudine ita operatur, vt prudentis arbitrio dici possit, exercentes talem actum.

Denique, his etiam omnibus concurrentibus, dubitat ibi Nauarrus, an constitutio illa quoad hanc penam in conscientia obliget, non quod ipsa de se non sufficiat ad obligandum: hoc enim in dubium verti non potest, quia potestas non deest Summo Pontifici, & intentio eius hæc fuit, vt ex verbis ipsius legis satis ostenditur, & Pontificem Summum declarasse, idem Nauarrus refert. Sed quod dubitatur, est, an sit ita recepta vt efficaciter obliget. Quam quæstionem ait Nauarrus esse de facto, ad quæ iuris-

Vu a

Quæ pena incurritur sic delinquens per constitutionem Pii V.

Hanc etiam penam incurrit Episcopi.

Quale debeat esse peccatum hoc ad prædictam incurrendam.

D. Thomas

22. Dubium triplex enodatur.

con-

18. 2. Summa. Nauarr.

Improbatur.

19. 3. Opinio.

20. Iure autem, qui non incurrunt hanc suspensionem propter hoc crimen etiam publicum. Leo X.

Pius V.

consultus non respondet. Sed tria video hic quæri posse. Primum, an hæc lex in conscientia obliget reos occultos præcipue ad exequendum in se has penas priusquam per sententiam declarantur. Et sic probabile censeo non obligare, siue quia ipsa in particulari non est ita recepta, siue ex principiis generalibus de lege pœnali, de quibus alias. Secundum est, an Iudices teneantur uti hac lege ad dammandos reos: & ita omnino affirmandum est, nam est iustissima & recepta in exteriori foro, ut Nauarrus fatetur. Tertium est, an rei per sententiam declarati teneantur in conscientia ad illas pœnas. Et ita etiam affirmandum censeo, quia hæc ad minimum est vis legis sic imponentis pœnam, nec potest dici non receptum, cum Iudices illam obseruent.

Alia suspensio ob vitium simoniæ expenditur.

Quartus casus est de vitio Simoniæ a clerico commissio, cui suspensio ipso iure annexa est. Quoniam vero simoniæ vitium multiplex est iuxta varias eius materias, duo sunt præcipua capita distinguenda propter quæ hæc censura imposita est. Vnum est de simonia commissæ in ordinibus sacris: aliud de simonia circa beneficia ecclesiastica. Circa primum tres personæ sunt distinguendæ, quæ possunt simoniaca labe infici in ordinum collatione, scilicet conferens per simoniam, seu propter pecuniam, præsentans alterum ut ordinetur. Et ipse qui ordinatur: de his enim omnibus fit mentio in cap. penult. de Simonia: & ibi omnes facti ipso suspentur, ut videbimus, de illis ergo sigillatim dicturi sumus. Nec vero nunc est a nobis explicandum, quando in huiusmodi ordinatione vitium simoniæ committatur; id enim spectat ad materiam de simonia, sed supponendum est simoniam in hoc genere committi, quando ex pacto, & per modum emptionis & venditionis aliquis dat, vel recipit pecuniam, vel aliquid pecunia æstimabile, ut ordines conferat, vel recipiat. Hæc enim est essentia huius vitii simoniæ, nam si aliquid ex consuetudine detur, vel elemosynæ non committitur simonia, ut docet D. Thom. 22. quæ. 100. art. 2. ad 4. Vnde necessarium est, ut formale, vel virtuale pactum antecedat, & realis ordinatio subsequatur, quia hæc suspensio non contrahitur nisi per actum exteriorem consummatum, ut scpe de his censuris in superioribus dictum est; & quantum ad præsentem casum spectat, magis in sequentibus explicabitur. Quamquam in hoc seruandum est nouum ius Concilii Tridentini. sess. 21. c. 1. de Reformat. ibi omni consuetudine reuocata collatoribus ordinum præcipit, nihil accipere quocumque prætextu, *Sub pœna*, (inquit) *à iure statutis ipso facto incurrendus*. Sed non opinor violationem huius decreti esse proprie simoniam, sed iniustitiam, vel inobedientiam, ut in alio opere, Deo dante dicemus, quare nec pœna hæc, de qua agimus propterea incurratur, quia solum propter simoniæ vitium fertur.

24. Circa personam ergo, quæ ordines confert per simoniam, dubium non est, quin propter tale peccatum aliquam suspensionem ipso facto incurrat: quæ vero & quanta sit illa suspensio, controuersum est. Quidam aiunt sic conferentem manere suspensum à collatione omnium ordinum; imo simpliciter ab officio & beneficio. Alij aiunt, tantum manere suspensum à collatione illius ordinis, in quo conferendo simoniam commisit. Rursus aiunt quidam, illum manere perpetuo suspensum, donec cum illo dispensetur: alij solum per triennium. Sed distinguere oportet propriam censuram suspensionis à censura excommunicationis, & à suspensione illa, quæ veluti materialiter in excommunicatione includitur. Verum est enim propter hoc peccatum

A manere collatorem excommunicatum ipso facto iuxta Extravagant. 2. Pauli Secundi de Simonia: unde sit ratione excommunicationis manere suspensum ab omni officio & beneficio, idque non ad definitum tempus, sed donec absoluitur à Romano Pontifice, vel alio habente ab illo facultatem, quia hæc excommunicatio illi reservata est, de qua excommunicatione supra suo loco dictum est. Ommissa ergo excommunicatione de propria suspensione dicendum est, huiusmodi collatorem manere ipso iure suspensum non tantum à collatione ordinis, quem simoniace contulit, sed simpliciter à collatione ordinum. Ita enim habetur in cap. penult. de Simonia, ubi de suscipiente ordinem dicitur manere suspensum ab ordine sic suscepto: de conferente vero dicitur, manere suspensum à collatione ordinum: ergo euidenter intelligitur, non à collatione illius ordinis tantum sed omnium: præter hoc vero non suspenditur ab alio officio, vel beneficio, neque ibi, neque alibi.

C De duratione vero illius suspensionis difficultas est, quia verba illius textus sic habent: *Ordinator à collatione, præsentator vero ab executione ordinum per triennium*, & c. ubi obscurum est: an illa particula *per triennium*, cum utraque persona, vel solum cum proxima, quæ præcessit, construenda sit: nam in vno sensu hæc suspensio collatoris est absoluta & sine limitatione temporis; in alio vero est triennis. Prior ergo sensus videtur verisimilis ex ipso contextu, quia determinatio solum determinat ea, quæ proxime præcedunt. Sed oppositum verius est ex mente Glossæ ibi, & interpretum: & patet ex ipso contextu, nam tota illa clausula suspensa est, & ideo determinatio illa additur tanquam communis utrique personæ, scilicet conferenti, & præsentanti, nam de tertia scilicet de reperiencia alia determinatio additur, scilicet, donec dispensationem obtineat. Itaque ex vi illius textus, & in casu eius dicendum est, suspensionem illam esse triennem.

25. Nihilominus tamen Canonistæ communiter dicunt, quando simonia est perfecta & consummata per receptionem pretii, aut rei æquivalentis, ordinatorem manere perpetuo suspensum. In eo vero capit. suspensionem fuisse triennem, quia simonia non fuit propria, nec perfecta, quia collatio pretii non interuenit, sed sola remissio cuiusdam obligationis nondum existentis, sed præteritæ: unde potius fuit conservare se indemnem, aut tollere importunam vexationem, quam aliquid recipere. Ita sentiunt Glossa, Innocent. Abbas, & alij in cap. vltim. de Simonia, quos Syluester sequitur. ver. *Suspensio*. quæst. 7. Iuxta hanc ergo opinionem sub distinctione respondendum erit, nam si simonia fuit impropria, suspensio erit triennis per illum textum, si propria, erit perpetua. Et hæc posterior pars potissimum probari solet ex cap. *Per tuas*. 3. eodem titulo de Simonia. Tamen in illo de ordinato non de ordinante sermo est. Citatur etiam cap.

E *Insinuatum*. eodem titulo, sed ibi nec sermo est de collatione ordinis, sed beneficii, neque est sermo de conferente: sed de ipso intruso in beneficio: nec pœna suspensionis ponitur, sed priuationis beneficii per iudicem faciendæ. Citatur etiam cap. *De hoc*. Sed præsertim in illis verbis, *Si manifestum est promissa recepisse ab altaris ministerio sunt perpetuo deponendi*. Sed ibi non est sermo de simonia commissæ in ordinatione, sed in electione ad Episcopatum: & ut ex ipsius verbis patet, nec imponitur pœna suspensionis ipso iure, sed pœna depositionis per iudicem ferenda. Citatur præterea cap. *Si quis Episcopus*. 1. quæst. 1. ex Concilio Calced. cap. 2. ubi de hoc ordinatore dicitur, *proprijs gradibus periculo subiacere*. Sed per illa verba, si recte expendantur, nulla pœna ipso iure imponitur, nam illa solum excommunicatio quædā quæ per iudicem est mandanda executioni. Vnde ibi non

non designatur tempus, neque etiam dicitur ut illa poena sit perpetua, sed videtur iudicis arbitrio relinqui.

27. Propter hæc igitur, dicendum videtur quantumvis perfecta sit simonia in collatione ordinum commissa, ipso iure tantum incurri propter illam triennalem suspensionem, iuxta dict. ca. penult. Quod sine causa exponitur de impropria simonia; Nam esto aliquod pretium ibi collatum non fuerit, ipsa promissio, seu obligatio erat respectu æstimabilis, & consequenter ad simoniam sufficiens. Adde, quod, si ex illo iure non habemus quam suspensionem incurrat collator ordinum per simoniam propriam, & rigorosam, ex nullo alio habetur: non solum quantum ad durationem ut ostensum est: sed neque etiam quantum ad speciem suspensionis, ut ex dictis circa prædicta iura, quæ in contrarium citantur, facile constat. Vnde liberum erit vnicuique dicere huiusmodi collatore manere suspensum ab officio & beneficio, &c. Denique si propter imperfectiorem simoniæ suspensio collatoris temporalis effecta est, cur non etiam suspensio eius, qui ordines suscepit: non ergo id factum est, quia illa non fuit propria simonia, sed quia auctori canonis visum est conferenti ordines non maiorem poenam imponere quoad durationem, vel propter personæ dignitatem, vel certe quia eius suspensio aliunde, scilicet in usu, quo prius grauior esse videtur. Igitur cōferens simoniæ ordines, per triennium tantum ipso iure manet suspensus: vnde illo transacto, si aliunde ab excommunicatione absolutus sit, absque alia dispensatione vel absolutione ordines poterit conferri. Neque oportet distinguere quoad hoc inter occultum, & publicum simoniacum, nisi ut in sequenti puncto dicatur.

28. Illud denique est in hac suspensione considerandum, eam præcipue ad Episcopos pertinere, nam in præfatis satis expresse nominantur sub ratione conferentium ordines: nec enim necesse est, sub proprio nomine dignitatis Episcopalis vel superioris exprimantur; cum ex munere vel officio Episcoporum proprio, cuiusmodi est ordines conferre, designentur. Nec refert quod nonnulli Abbates ordines conferant, nam illud est ex privilegio, & quasi secundum quid, & ideo simpliciter per collatores ordinum Episcopos intelliguntur, quamvis non soli illi, sed etiam Abbates, & quicumque alii, qui ex privilegio minores ordines conferunt, eandem poenam incurrant, si per simoniam id faciant: nam lex generalis est, & a fortiori hos inferiores comprehendit.

29. Circa alteram personam, scilicet eius qui præsentat alium per simoniam, nihil noui notandum occurrat, nam eius poena & suspensio satis clara est in dict. cap. penult. de simonia. Suspenditur enim ab executione ordinum, omnium scilicet quos habuerit, hanc enim vim habet illa absoluta & indefinita locutio: illa vero suspensio tantum est triennalis, ut in eodem textu habetur. Neque oportet hoc limitare ad simoniam impropriad, quia in omni simonia hoc habet, ut dictum est in superiori puncto: est enim quoad hoc eadem ratio. Neque etiam distinguere oportet de simonia publica, vel occultâ, ut alii faciunt, dicentes; in simonia occulta suspensionem esse triennalem, in publica vero perpetuam; quod idem dicunt de collatore, ut ex Hostiense, Innocent. & Archidiacono refert Panormitanus, super eundem textum. Qui tamen eorum sententiam non approbat, & merito: quia textus absolute loquitur: & ubi lex non distinguit, nos non debemus sine alia lege, vel ratione cogente distinguere. Hic autem cum simus in materia penali, & quæ ex voluntate legislatoris pendet, nulla ratio per sumpta cogere potest, ut per se notum est. Neque etiam inuenitur aliud ius, in quo hæc suspensio perpetua imponatur propter hoc crimen publicum.

Fr. Suarez tom. 5.

A Quod quidem de conferente ex dictis in superiori puncto satis patet: de poena vero presentantis ferè nullo alio loco mentio fit, præter illud, quod generatim sub nomine mediatoris statuitur in cap. Si quis Episcopus. i. q. 1. his verbis: Si quis vero mediator tam cupidus, & nefandus datus, vel acceptus extiterit, & ipse si quidem Clericus fuerit, proprio gradu decidat: si vero laicus, aut Monachus, anathematizetur. Iam vero supra exposui in simili per hæc verba non imponi poenam ipso iure, sed comminari poenam à iudice inferendam, quam esse poenam depositionis exponit ibi Turrecremata cum aliis, & D. Thom. 2. 2. q. 100. art. ult. & est probabilis expositio, & consentanea verbis, quamvis etiam possint illa verba generalius intelligi, ut supra insinuauimus, vel nomen ipsum depositionis potest etiam late sumi, prout interdum accipitur pro suspensione. Si vero intelligatur de propria poena depositionis, dicendum est illam ollum habuisse locum, quando suspensio ipso iure non erat imposita: nunc autem cum non debeat idem delictum bis puniri, postquam aliquis suspensionem latam à iure sustinuit, non debet iterum deponi, nisi fortasse suspensionem sibi impositam non seruasse conuincatur.

Alii vero aliter distinguunt de simoniaco publico, & occulto, dicentes, occultum simoniacum in hoc casu manere suspensum quoad se, non vero quoad alios: si vero sit publicus, esse utroque modo suspensum, scilicet quoad se & quoad alios. Ita loquitur de conferente, & mediatore. D. Tho. d. art. ult. ad 1. & 2. item Raimundus, quem refert, & sequitur Turrecremata in d. c. Si quis Episcopus. Sed hoc in primis non est ita accipiendum, ut per suspensionem quoad se intelligatur solum peccatum mortale: nam hi simoniaci licet occulti sint, veram poenam suspensionis incurrunt: quia in d. c. ult. absolute fertur ipso iure propter hoc crimen, & ita comprehendit etiam occultum, iuxta dicta supra sect. i. Dicitur ergo hic non suspensus quoad alios, vel quia non tenetur vitare illos se prodendo: vel quia alii non tenentur vitare ipsum, vel omnino si eius defectum ignorent, vel saltem publice secundum ius antiquum: hodie vero omnino non tenentur propter Extraneam.

Ad euitanda. Supereft dicendum de tertia persona, scilicet de illo, qui ordines suscipit per simoniam, de quo etiam certum est manere suspensum ipso iure, ut D. Tho. docet dict. solut. ad 1. Angel. Syluest. & alii Summi. Itæ verb. Simonia: Couarr. supra, & quos refert. Citat autem Couarruias ad hoc probandum, præter §. Verum, 32. dist. de quo iam vidimus nullam suspensionem ipso iure contineri. Citat etiam cap. Eos, 81. d. ubi non est sermo de vitio simoniæ. Afferit præterea c. Repræsentatur, 1. q. 1. ubi non censura suspensio nis, sed anathematis feriuntur ipso iure huiusmodi simoniaci, & si censentur suscepti, dicitur, honoris riuuntur, & gradu priuuntur, & monasterio sub perenni poenitentia recludantur. Denique citatur cap. Tanta, de Simonia, ubi non agitur de poena ipso iure incurrenda; sed de his, qui possunt admitti ad accusandum simoniacum, ut ab ordine (inquit) male accepto removeatur. Quæ verba factum hominis potius, quam legis significant: alius ergo iuribus probandum hoc est, quæ statim afferam.

Dissentiunt item auctores in explicanda qualitate huius suspensionis, & ut Couarruias, & Syluester referunt, communior opinio est, incurrere suspensionem absolutam omnium ordinum, quos habuerit. Aliis vero magis placet tantum incurrere suspensionem ordinis simoniace suscepti. Dicendum tamen est breuiter iuxta antiqua decretalium iura, tantum incurrere suspensionem ab ordine sic suscepto. Ita videtur loqui D. Thomas supra, & sumitur ex c. Pertuas, 3. de Simonia, ubi de quodam, qui subdiaconatum simoniace susceperat, dicitur: Nisi

Cap. Si quis Episcopus i. q. 1.

Turrecremata D. Thom.

30. Aliorum distinctio exponitur.

31. De suscipiente ordine per simoniam. O Thom. Angelus. Syluest. Couarr. Ca. præter, dist. 32. Ca. Eos 81. Cap. Repræsentatur, 1. q. 1. Cap. Tanta, de Simonia.

32. A quo ordinatur suspensio recipiens ordinem. Quid iuxta antiquum ius. Cap. Pertuas, 3. de Simonia.

Nisi cum eo fuerit misericorditer dispensatum, nec ad superiores ascendere, nec in suscepto debet ordine ministrare. Dicitur fortasse, ibi non dici in ordine sic suscepto, sed simpliciter in ordine suscepto: ergo in nullo suscepto potest ministrare: manet ergo suspensus ab omnibus. Respondetur, nimis rigorosam esse interpretationem hanc: nam illa particula indefinita ab ordine, recte determinatur iuxta subiectam materiam. Cum ergo ibi sit sermo de ordine illicite suscepto, de illo recte intelligitur illa poena: quod satis etiam declarat illa particula, *ab ordine suscepto*: refertur enim ad præcedentem narrationem. Denique cum hæc intelligentia sit satis accommodata, & legitima, in materia odiosa præferenda est. Clarissime tamen hoc probat cap. penult. eiusdem tituli, ubi de præcedente aliquem ad ordinem simoniace dicitur, per triennium fore suspensum ab executione ordinum: de ipso vero ordinato immediate subiungitur, *ab ordine suscepto*. &c. Loquitur ergo tantum de ordine simoniace suscepto: alias dixisset ab executione ordinum, sicut de præstatore proxime dixerat.

At vero secundum nouum ius Pauli II. in Extravag. 2. de Simonia, inter communes satis probabile est, hæc penam fuisse actam, ita ut qui vnum ordinem simoniace suscipit, ab omnibus, quos habet, suspensus maneat: verba enim illius sunt; Apostolica auctoritate declaramus, ut omnes illi, qui simoniace ordinati fuerint, a suorum sint ordinum executione suspensi. Et similis constitutio Martini V. & sub eisdem fere verbis habetur in Concilio Constantensi, sess. 43. ibi ergo locutio pluralis, & absoluta, & relatiuum illud *suorum*, absque vlla mentione susceptorum ordinum, indicant satis, sermonem esse de omnibus ordinibus. Illa item verba, *Apostolica auctoritate declaramus*, etiam significant aliquid noui ibi statui: at vero si tantum inferretur suspensio ab ordine suscepto, non esset illud nouum, sed antiquum. Non nego tamen, etiam textum illum posse probabiliter intelligi iuxta antiqua iura: sæpe enim Pontifices, quamuis ius nouum non statuunt, sed renouunt, & confirmant antiquum, Apostolica auctoritate loquuntur, seque id facere declaramus. Nomen autem illud plurale *a suorum ordinum*, &c. respondet plurali locutioni, quæ proxime præcesserat de omnibus, qui simoniace ordinati fuerant: Unde non oportet intelligere, ut singuli maneant suspensi a suis ordinibus, sed accommodando singula singulis, ita ut omnes, quasi collectivè maneant suspensi a suis ordinibus, nusquam tamen ab illo ordine, quem simoniace suscepit. Quæ interpretatio, si viris doctis probaretur, non esset contemnenda. Quia vero contraria opinio etiam secundum ius antiquum communior est, & prior interpretatio videtur magis plana & sincera, ideo securiorem opinor esse partem illam.

De suspensione eius, qui à simoniaco Episcopo, licet non simoniace ordines recipit.

Addendum præterea est, & suspensionem etiam incurri accipiendo ordines ab Episcopo simoniaco: sunt enim hæc duo distincta, accipere à simoniaco, & accipere simoniace, nam hoc posterius committitur, quando ipsa ordinatio per simoniam fit: illud vero prius, quando Episcopus ordinans alias supponitur simoniacus, licet in tali ordinatione hoc vitium non misceatur: hi ergo duo tituli separari possunt, & si interdum coniungantur, accidentarium est. Recipere ergo ordines simoniace, per se est delictum simoniæ, etiam in ordinato, nisi intercedat ignorantia, & ideo mirum non est, si propterea suspendatur: recipere autem à simoniaco, non tamen simoniace, per se non pertinebat ad vitium simoniæ, & nihilominus in illius vitii detestationem suspenditur is, qui à tali ministro ordi-

nes accipit, &c. Si qui à simoniaco, q. 1. ibi. Eorum ordinatio. Ca. Si qui tione uris am esse decernimus, scilicet quoad usum simoniæ ordinis conferendum, ut sæpe expositum est. Ipse 1. q. 1. vero ordinans propter hoc crimen deponendus dicitur in c. De cetero, q. 1. Et vltra hoc si suspensus, Ca. De vel excommunicatus supponatur, ratione simoniæ irregularis fiet, iuxta principia supra posita.

Additur vero in dicto cap. Si qui, hanc suspensionem non incurri ab ordinato, nisi ordinatus voluntarie participet in temeritate ordinis: nam si bona fide ordinetur ignorans simoniam eius, non suspenditur, quod expresse etiam habetur in c. Per tuam 2. de Simonia. Loquuntur autem hæc iura de ignorantia facti, & ideo Sylvest. verb. *Suspensio*, quæ 7. ad illam limitandam censuit: quia ignorantia iura (inquit) non excusat. Sed in hoc iam in superioribus diximus, licet in foro exteriori ignorantia iuris regulariter non præsumatur probabilis, nec sufficiens ad excusandum; tamen reuera posse esse inuincibilem, & excusare à culpa: in præfenti ergo si talis sit, etiam excusabit à suspensione propter rationem factam. Deinde addit Sylvest. etiam quando intercessit ignorantia facti, si quis postea audiat suum ordinatorem fuisse simoniacum, ita ut illi saltem dubium, vel scrupulum generet, posse quidem in suscepro ordine ministrare, non tamen vltra ascendere, seu ordinari ab eodem, donec scrupulum deponat: quod si certo intellexit illum fuisse simoniacum, non posse etiam in suscepro ordine ministrare, donec per Papam dispensetur, iuxta Glossam 1. in dict. c. Si qui à simoniaco, ex illis verbis eiusdem textus: *Talem ordinationem misericorditer sustinemus*: quæ videntur dispensatorie. Sed hæc limitatio falsa est, quia ille sic ordinatus à principio non contraxit suspensionem: ergo nec postea illam contrahet propter superuenientem scientiam. Antecedens patet ex ipso textu: nam solus ille manet suspensus, qui scienter à simoniaco ordines suscipit: ergo qui ignoranter, & bona fide id facit, non contrahit illam. Prima vero consequentia probatur: quia sola scientia non sufficit ad suspensionem inducendam, quia non est aliqua culpa.

Aliter limitare hoc videtur D. Thom. 2. 2. q. 100. art. ult. ad 2. ubi ait, duobus modis posse Episcopum esse simoniacum: primo in ordinatione, seu consecratione sua: quia nimirum per simoniam illam adeptus est: secundo per alia peccata simoniæ, quæ postea commisit. Quando priori modo est Episcopus suspensus, ait D. Thom. cum, qui ab illo ordinatur, etiam per ignorantiam, manere suspensum: quia ille Episcopus est suspensus ab executione sui ordinis quoad se, & alios: & ideo non potest conferre alteri executionem ordinis, etiam si alter bona fide ordinetur: quia nemo dat quod non habet, sicut in superioribus diximus de illo, qui per ignorantiam ordinatur ab excommunicato. At vero quando Episcopus alio modo est simoniacus, aut est occultus, ait D. Thomas, aut publicus: si sit occultus, licet sit suspensus quoad se, non tamen quoad alios: & ideo qui ab illo bona fide ordinatur, non manebit suspensus: si vero sit publicus, est suspensus quoad se, & alios: & ideo nemini potest dare ordinis executionem.

Aduerto tamen loqui nos posse de simoniaco præfise: ut est in tali vicio, vel ut ratione illius aliquam censuram contraxit. Priori modo in hoc puncto consideratur, & hoc præfise titulo contrahitur suspensio recipiendo ab illo ordines, siue simonia eius fuerit in acquirendo Episcopatu seu consecratione sua, siue in alia materia: quia iura nihil in hoc distinguunt, nec nobis dant occasionem distinguendi: quia omnem simoniam, præsertim in Episcopo, detestantur. Eodemque modo admittitur indistincte excusationem ignorantie, & non est à nobis restringenda, cum fauores potius amplian-

33.
Quid iuxta
ius nouum
Extravag. 2.
de Simonia.

Concilium
Constanti
ense.

34.

ante, quam odia. Sic ergo licet simonia Episcopi fuerit in promotione sua, si ignoretur ab ordinato, non contrahet suspensionem. At si in Episcopo simoniaco spectemus, quod ratione illius vitii excommunicatus, vel suspensus est: sic verum est, ordinatum ab illo etiam ignoranter non recipere ab illo ordinis executionem, iuxta superius dicta: & ita potest intelligi primum membrum primæ distinctionis D. Thom. an vero propter alias simonias incurrat Episcopus tales censuras, infra dicemus. Alia vero distinctio de publico, vel occulto, in tantum potest hic habere locum, in quantum acta à publico ministro ex publico officio non vitiantur propter occultum crimen, vel impedimentum, ut supra traditum est. Hoc autem principium etiam applicari potest ad Episcopum occulte per simoniam promotum, habet enim eandem rationem.

Et iuxta hæc expedienda est alia dubitatio, quam attigerunt diuus Thomas dicta soluta. 2. & Glossa in dicto cap. Si quis: An si quis nouerit suum Episcopum esse simoniacum, ita tamen occultum, ut id probari non possit, ab eo ordines suscipere valeat absque periculo suspensionis. Aliqui enim dixerunt, illum posse à tali Episcopo ordines suscipere, præsertim si ab eo precipiatur, aut si non possit ab alio Episcopo ordinari: addunt tamen, eum sic ordinatum non posse in ordinibus sic susceptis ministrare absque dispensatione, quam debet occulte procurare, ne Episcopus de occulto crimine infamet. Sed hæc duo non sunt consequenter dicta, ut recte D. Thomas notauit. Nam vel ille peccat recipiendo ordines à tali Episcopo: & sic nulla ratione debet ab eo ordines suscipere, aut ei in hoc obedire, aut non peccat: & sic non manet suspensus iuxta dicta: & consequenter non indiget dispensatione ad ministrandum in ordine sic suscepto: Alii dixerunt in eo casu non posse subditum recipere ordines à tali Episcopo, etiam si ille sub excommunicatione precipiat, quia est res illicita, & prohibita in dicto c. Si quis simoniacus, & cap. De cetero, & Per tuas. Et in hac partem tandem inclinat Glossa verbo Probare: & ex parte idem tenet diuus Thomas, scilicet, quando talis Episcopus simoniace promptus est, quia tunc licet sit occultus, est suspensus quoad se & alios: unde illicitè operatur ordinando: & non licet communicare cum illo in opere illicito ordines ab illo recipiendo: ideoque si quis ita ordinetur, manebit suspensus. Quod secus est (ait D. Thomas) quando Episcopus alio quocunque modo est simoniacus occultus: potest enim quis licite ab eo suscipere ordines, etiam si sciat vitium illius nec propterea manebit suspensus, aut indigebit dispensatione: quia talis Episcopus non est suspensus quoad alios, sed quoad se tantum. Sed, ut dixi, iura in hoc nihil distinguunt: imò in dicto cap. Per tuas verba sunt: Episcopum multis modis fuisse simoniacum: quibus significatur quemlibet modum sufficere.

Vnde vtendum potius videtur distinctione data, quod aliud est considerare in Episcopo simoniaco simoniam vitium: aliud vero excommunicationem, vel suspensionem, qualigatus est, propter tale vitium. Priori igitur titulo nemo tenetur illum vitare, nisi sit publicus simoniacus, etiam secundum antiqua iura, ut supra dictum est: quod maxime habet nunc verum post Extrauag. Ad eundem, ut supra in simili de concubinario dictum est: & ideo licet aliquis sciat tale vitium occultum eius, non tenebitur illum vitare in suscipiendis ab ipso ordinibus: quare si illos suscipiant, suspensus non erit. At vero posteriori titulo, per se loquendo, & secundum ius antiquum, necessarium erat talem simoniacum etiam occultum vitare ratione censura: & ideo, per se, etiam loquendo, non poterat quis sciens eius vitium, & censuram, ab eo ordines suscipere: ideoque illos sic suscipiens, suspensus maneret. Dico autem

A per se loquendo, quia etiam secundum ius antiquum excommunicatus occultus in occultis tantum vitandus erat, non vero in publicis actionibus: & ideo si quis non posset sine graui incommodo, aut sine publica nota, vel infamia non suscipere ordines à tali Episcopo parato ad dandum, vel potius indigente ad recipiendum: tunc nulla esset culpa ab illo recipere ordines: quia talis communicatio cum illo non erat prohibita, neque erat cooperatio ad actionem vitiosam eius: sed erat bene vitiosa actio eius. Et consequenter ille sic ordinatus non maneret suspensus eadem ratione, qua de eo, qui ignoranter ordinatur, idem diximus, scilicet quia cum ille sit minister ab ecclesia toleratus, & titulo publici officii ordines ministrat, propter occultam defectum non impeditur, quomodo valde sum publicum ministerium exerceat, etiam quantum ad conferendam ordinis executionem. Vnde si alius recipiens excusatur à culpa propter articulum necessitatis & genus quoddam coactionis, non est cur maneat suspensus. Ad quod etiam sumi potest argumentum ex cap. Constat, 1. qu. 1. Quod quidem certius nunc est secundum nouum ius Extrauagantis, Ad eundem: nam quamdiu talis Episcopus de tali crimine publice, & nominatim declaratus ac denunciatus non est, nemo illum vitare tenetur in ordinis collatione, etiam si priuatum sciat illum esse ob simoniam excommunicatum, vel suspensum. An vero iuxta hoc ius nouum possit quis non solum recipere ordines à tali Episcopo, ille se offerat: sed etiam illum inducere, & ab illo petere, & consequenter an ille possit dare licite, quando non valet prius absolutionem obtinere iuxta principia generalia superius posita definiendum est.

Ultima dubitatio circa hanc partem est de ordinato simoniace absque peccato simonia. quod ipse committat, incurratne hanc suspensionem, ut v. g. si ipso ignorante eius amicus per simoniam ab ipso Episcopo obtineat, ut ordines ei conferat. Non enim defuit qui dicant, huiusmodi sic ordinatum manere ipso iure suspensum, etiam si illa ignorantia inculpabilis fuerit. Ita tenet Syluester verbo Suspensus, q. 7. vbi ait, manere solum suspensum ab ordine sic suscepto: in quo distinguit hunc ab eo, qui scienter per simoniam ordinatur: quod tamen discrimen nullo iure probat. Potest tamen probari hæc opinio ex c. Per tuas, 3. de Simonia. Vbi de quodam sic ordinato per ignorantiam ait Pontifex: Nisi cum eo fuerit misericorditer dispensatum, nec ad suspensiones ascendere, nec in suscepto debet ordine ministrare. Idem adiungi potest cap. Presensium, 1. quæst. 5. vbi quidam per ignorantiam ordinatus simoniace, quia parentes dederunt pecuniam, ipso nesciente, à tali ordine suscepto suspenditur. Nihilominus dicendum censeo, quoties is, qui ordinatur, non committit simoniam, etiam si ipso ignorante committatur in sua ordinatione, non manere suspensum etiam ab ordine sic suscepto. Ita tenet Nauarr. in Summa, cap. 25. num. 68. citans Belameram, & Cardinalem Alexandrinum. Et ratio est illa generalis, quia hæc suspensio est pena imposita propter culpam: & ideo cessante culpa etiam per ignorantiam cessat pena, argumēt. cap. Apostoli, 2. de Clerico excom. ministr. ibi: Vos redit ignorantia probabili excusatos, scilicet à quadam penali suspensione. Et facit etiam cap. vt animatum, de Constit. in 6. & cap. Cum cessante, de Appellat. Et in specie confirmatur ex cap. De simoniace, de Simonia, vbi expresse dicitur: Qui ipsi ignorantibus simoniace ordinantur, possunt, quia simoniaci non sunt, in suis ordinibus remanere. Item potest sumi argumentum à simili ex dicto c. Per tuas, 2.

Dices: ordinatus per ignorantiam ab Episcopo simoniaco suspensus, suspensus manet: ergo & in presenti fiet. Respondetur negando consequentiam. Vnde 4. tiam,

20.
An ordinatus
per ignorantiam
suspendatur
si ipse non
committit
simoniam
Optinio
affirm.
Syluest.

Cap. Per
tuas, 3. de
Simonia.

Cap. Presen-
tium, 1. q. 5.

Versum
sentia.

42.
Obiectio
Soluitur.

tiam, quia in eo casu non ordinatur quis ab Episcopo iam suspensus, ut ob eam causam non recipiat ab illo ordinis executionem, sed per talem ordinationem efficitur ordinator suspensus, cum antea non esset: ergo potuit dare executionem ordinis, quam habebat, quamvis simul ipse illam perdiderit sic ordinando. Vnde cum alias ordinatus, non committat crimen, ob quod priuatur tali executione, non est unde suspensionem incurrat: secus vero est in superioribus casibus: nam in illis omnibus aut ordinatus criminofus est, aut ordinator suspensus esse supponitur. Ad cap. *ergo Per tuas*, 3. eiusdem tit. dicendum est, illam non fuisse ignorantiam facti, sed iuris: nam ut ex casu textus constat, ipsemet ordinandus actum simoniacum efficit, per quem sibi ad ordines suscipiendos viam parauerit; non tamen intellexit in eo facto se aliquid illicitum fecisse, ut ibidem dicitur: quae manifesta est ignorantia iuris. Vnde ulterius dicitur, illam ignorantiam vel re ipsa non fuisse probabilem, & inculpabilem, vel certe non fuisse huiusmodi praesumptam; ac propterea illum non fuisse iudicatum immunem à culpa simoniae. Quod verum esse censemus, quoties ignorantia ipsa etiam si sit facti, culpabilis fuerit: & hoc probat optime aliud cap. *Præsentium*, ibi, *culpam istam negans, & coactus commisit*. Et à simili sumitur ex dictis cap. *Apostolica*, & *Ut animarum*, quae loquuntur de ignorantia crassa, vel supina, sub qua comprehendunt omnem ignorantiam, quae ad peccandum mortaliter sufficit, ut contra nonnullos modernos in superioribus dixi.

De suspensione ob simoniacam collationem beneficii.

Circa alteram partem de simonia in collatione beneficiorum commissa, diuus Thomas 2. 2. quæst. 100. artic. ult. ad 1. tam de dante, quam recipiente beneficium simoniace, dicit, si crimen sit occultum, manere suspensum quoad se tantum, si vero sit publicum, esse ipso iure suspensum & quoad se & quoad alios, & idem dicit de mediatore huius simoniae; non tamen declarat, qualis sit illa suspensio, nec quo iure introducta sit. Eam vero sententiam insequuntur ibi Caietanus, & Soto lib. 9. de Iustitiâ, q. 8. art. 1. ad 1. Nonnulli vero Summistæ declarant, eum, qui recipit beneficium, manere ipso iure suspensum à tali beneficio. At vero Innocentius, & Panormitanus, quos refert & sequitur Coarctatus in dicta Clementina, *Sifonius*, part. 1. §. 1. num. 7. sentiunt, hunc manere suspensum ab ordine, si crimen fuerit publicum: aiunt enim, eum fieri irregularem, si celebret sic suspensus: constat autem, irregularitatem, non incurri propter celebrationem cum suspensione à beneficio tantum, quandoquidem illa suspensio non priuat ordinis executione. Quod etiam tenet Villadiego de Irregularitate, cap. *De simoniacis*.

Veruntamen, quod sæpe admonui, distinguere oportet propriam suspensionem, ut est censura distincta ab excommunicatione, ab illa, quae in ipsa met excommunicatione includitur. Hoc posteriori modo certum est, huiusmodi simoniacum esse suspensum ab omni officio, beneficio, & ordine; quia excommunicatus est, saltem post Paulum II. & Martinum V. Et hac ratione etiam est verum, simoniacum fieri irregularem, si celebret non absolutus ab hac excommunicatione. At vero loquendo de speciali censura suspensionis, ut hic loquimur, in primis contra conferentem simoniace huiusmodi beneficium nullam reperio suspensionem ipso iure impositam. Et quidem si sit occultus simoniacus, omnes concedunt: nam licet dicant, illum esse suspensum quoad se: non tamen intelligunt de propria censura suspensionis, sed de impedimento, quod secum affert quodlibet peccatum mortale. Vnde fit, ut ne-

Cessario debeat id intelligi de suspensione à ministerio ordinum, non à collatione beneficiorum: quia peccatum mortale non impedit quominus abique nouo peccato possit collatio beneficii fieri: sicut & alii actus iurisdictionis, maxime quando peccatum est occultum, ex quo nullum scandalum potest sequi, ut alibi latius dixi. Quando vero tale peccatum simoniae publicum est, potest esse nonnullum dubium propter communem sententiam Doctorum: nihilominus tamen etiam tunc non inuenio hanc censuram latam aliquo iure. Aut enim dicitur hic simoniacus publicus manere ipso iure suspensus, solum quia peccatum publicum est, & hoc non: supra enim ostendimus, non omnem Clericum publicum peccatorem esse ipso iure suspensum: vel quia in tali specie, seu genere peccati publicus peccator est. Et de hoc rursus interrogo, an intelligatur specialiter de tali peccato simoniae commisso in collatione beneficii: & hoc etiam nulla specialis constitutio talem penam ferens circa hoc delictum inuenitur, aut à dictis auctoribus citatur. An vero intelligatur de quouis peccato simoniae publico; & ad hoc solum afferuntur illa iura, quae de concubinariis publicis supra adducta sunt, praeterit cap. *Præter*, §. *Verum*, 31. ubi dicitur, hos non esse admitte-
Bndos, ad Ecclesiastica ministeria: quod potius significat per Ecclesiasticos Praelatos esse suspendendos, quam ipso iure esse suspensos. Itaque de his quoad hanc penam idem sentiendum est, quod de publicis concubinariis. Vnde fit, multo certius esse hos non manere suspensos à collatione beneficiorum: nam si quæ suspensio contrahitur propter hanc peccata grauiora publica, solum est ab usu ordinis, & sacris ministeriis, ut ex praedictis iuribus constat.

Ex quibus, idem dicendum esse de suscipiente beneficium per simoniam, quantum ad suspensionem ab ordine: nam si crimen sit occultum, omnes concedunt non manere suspensum ab ordine, ut patet ex D. Thoma supra; Angelo, verbo *Simonia*, 6. Syluestro, verbo *Suspensio*, quæst. 7. Quamquam dicant, tunc manere suspensum quoad se: quod aliqui ita declarant, ut si ante actam poenitentiam celebret, maneat irregularis: post peractam vero poenitentiam celebrare possit absque alia dispensatione, & absolutione: veruntamen illud prius nullo iure probant magis de hoc vitio, quam de aliis supra tractatis. Similiter si hoc crimen sit publicum, dicitur ita manere Clericum suspensum ab ordine, ut etiam post peractam poenitentiam sine dispensatione celebrare non possit. Verum de hoc etiam supra ostendimus non probari ex illis iuribus, quæ communia sunt huic vitio cum aliis. Quæ vero de hoc vitio specialiter citantur, minus probant, qualia sunt cap. 1. & 21. quæst. 1. ubi solum dicitur, hunc corrigendum esse, & à sanctæ Ecclesiæ liminibus submouendum, & digno anathematis vinculo percutiendum: & si perseverauerit fuerit, perpetua damnatione muliandum, quæ omnia nec suspensionem propriam continent, nec penam latam, sed ferendam. Et similia sunt multa sub tit. de Simonia, & 1. quæst. 1.

Quamvis vero ad suspensionem à beneficio semper esse potest vel de beneficio per simoniam comparato, vel de aliis, quæ prius legitime habebantur: Quantum ad primum dicendum est, illum non proprie manere suspensum à tali beneficio, sed omnino non acquirere tale beneficium: quia collatio, seu protitio eius omnino nulla fuit, iuxta Extravagantem Pauli II. & decretum Martini V. supra citata. Ex quo à fortiori fit, ut hic simoniacus suos non faciat fructus talis beneficii: sed eos in conscientia, & sub animæ suæ periculo, ut ibidem dicitur, retinere teneatur. Vbi est obiter aduertendum cum Caietano in Summa, verbo *Excommunicatio*, cap. 72. hoc non solum procedere in beneficiis proprie dictis,

Respondetur ad c. Per tuas, 3. de Simon.

Exponitur c. Præsentium, 2. quæst. 5.

Caietanus. Soto.

Innocentius. Abb. Conarr.

Villadiego.

43.

De differenzia simoniae beneficii an sit ipso iure suspensio.

dictis, quæ conferunt ius ad prouentus ratione officii, sed etiam in aliis prælationibus spiritualibus, seu Ecclesiasticis, quæ nullum habent beneficium adiunctum, vt sunt prælationes in religionibus: nã etiam quia hæc eligitur, vel illa suscipit per simoniam, manet non solum suspensus à tali officio, sed omnino carens illo: nam omnis huiusmodi electio, & confirmatio irrita esse declaratur in dictis decretis. Quod adeo verum est, vt etiam si per ignorantiam suscipientis beneficium, & bona fide ex parte eius, collatio simoniace facta sit, retineri beneficiũ non possit, iuxta sacros Canones, vt dicitur in cap. Sicut tuus, de Simonia, & declaratur, ac limitatur, nisi receptor beneficii non solum non consenserit, sed etiam prius expresse contradixerit. De quo latius alibi: nam hoc ad censuram suspensionis non spectat.

De suspensione vero ab aliis beneficiis, licet Syluester, Angelus, & alii dicant, hunc simoniacum in suspensione vnus beneficii manere suspensum ab omnibus aliis beneficiis, quæ legitime possidebat: nullo tamen iure id probant sufficienter: & ideo oppositum credo, verius seclusa excommunicatione. Afferunt cap. De simoniace, de Simonia: vbi nequẽ est sermo de simonia commissa in susceptione beneficii, sed in susceptione ordinis, neque etiam fit mentio de suspensione aliqua iure lata. Item citatur cap. Præsentium, 1. quæst. 5. vbi etiam est sermo de simonia in ordinatione commissa, & de pena eius: & ideo non fertur suspensio ab omnibus ordinibus, sed tantum ab ordine simoniace suscepto: vnde nec proportionale argumentum inde sumi potest. Cum ergo nulla censura sit admittenda ipso iure, nisi in eo sit satis expressa, sit, vt hæc sine alia probatione non sit à nobis admittenda. Et inde à fortiori sequitur, ex vi huius delicti non manere aliquem inhabilem ad alia beneficia postea recipienda, nisi ratione excommunicationis: & ideo si hæc sit oblata per absolutionem, absque alia dispensatione poterit quis nouum beneficium obtinere.

Alii casus breuiter explicantur.

Quinta suspensio sumitur ex cap. 1. de Schismaticis, vbi qui iuramentum præbent sponte de tenendo schismate, à sacris ordinibus, & dignitatibus suspenduntur. Et quia de hoc textu dixi plura supra tractando de excommunicatione, hic solum expendo, ad incurrendam hanc suspensionem non satis esse tenere schisma, nisi de hoc iuramentum præstetur, & non quomocunque, sed sponte, id est, absque timore, vel ignorantia, vt ex prædicto textu constat.

Sextus casus adiungi posset ex Syluestro, Angelo, Tabiena, & aliis, verbo *Suspensio*, de Clerico alium ad duellum prouocante, vel duellum ab alio oblatum acceptum, quem dicunt ipso iure manere suspensum, ex cap. 1. de Clericis pugnante in duello. Verum tamen vt recte aduertit Nauarrus cap. 17. num. 15. in eo textu non dicitur, hunc esse suspensum ipso iure, sed de rigore iuris merito esse depouendum: solum ergo designatur pena per Iudicem imponenda. Imo additur, Episcopum posse cum tali pena misericorditer dispensare, dummodo ex ipso duello homicidium, vel membrorum diminutio non fuerit subsecuta: nam tunc iam oritur irregularitas, in qua solus Papa potest dispensare. Vnde intelligitur, talem depositionem non esse imponendam propter solam prouocationem, vel acceptationem duelli, nisi vsque ad realem pugnam progressum sit: hoc enim videtur in textu supponi, cum dicitur: *Duellum susceperis, siue victor, siue victus fueris*. Imo etiam post pugnam illa depositio, de qua ibi est sermo, non videtur propriè, & rigorose, sed pro suspensione accipi: quia in rigorosa depositione nunquam potest Episcopus dispensare, cum Pa-

pa ipse raro dispenset. Denique hæc procedunt iuxta illud ius antiquum: & de propria suspensione, vt ab excommunicatione distinguitur. Nam iuxta ius nouum Concilii Tridentini sess. 25. capit. 19. de Reformat. huiusmodi Clericus pugnans in duello excommunicatus manet ipso iure, eaque ratione ab officio, & beneficio suspensus.

Tandem addi hic potest casus alius ex Concilio Tridentino. sess. 24. cap. 8. de Reformat. matrim. vbi cum pena excommunicationis, & alii contra raptorem ferantur in hæc verba: *Raptor, ac omnes illi auxilium, consilium, & fauorem præbentes sint ipso iure excommunicati, ac perpetuo infames, omniumque dignitatum incapaces*: postea subiungit: *Et si Clerici fuerint, de proprio gradu decedant*. Quæ verba & depositionem, & suspensionem significare possunt. Et dubium est, an particula illa, *ipso iure*, construenda sit cum sola dictione, seu pena immediata, scilicet excommunicationis, an cum omnibus aliis penis. Sed quidquid hoc sit quoad infamiam, & incapacitatem, de quibus ibi, quoad suspensionem existimo esse ipso iure: quia verba illa, *decidant à proprio gradu*, sumpta videntur ex cap. Eos, 36. quæst. 2. & ibi ferendam penam significat, vt constat ex cap. De puella, eadem causa, & quæstione.

SECTIO V.

Quas suspensiones incurrant ipso iure Episcopi, & Ecclesiarum Capitula.

Voniam generalibus suspensionibus Episcopi non comprehenduntur, ideo breuiter annotare oportet, suspensiones illas, quæ vel specialiter in illos solos, vel in eos simul cum aliis, facta eorum speciali mentione lata sunt. Prima causa suspensionis Episcopalis est illicita ordinum collatio: sub quo genere plures comprehenduntur species. Vna est de simoniaca collatione, de qua in sectione præcedente diximus: propter connexionem materia: nam per se huc spectabat. Quamuis interdum extendatur ad Prælatos inferiores, minores ordines simoniace conferentes.

Ergo illo casu omisso, suspenditur Episcopus quoties ordinatus propter malam promotionem suspenditur. Sic suspenduntur ipso iure Episcopi qui ordinant ante tempora, seu ante legitimam ætatem, & qui ordinant non suos sine licentia prædicti, vel etiam qui ordinant indignum, seu irregularem, aut illegitimum, aut eum qui publicam penitentiam egit, vel denique qui ordinant illiteratum vt addunt Syluester & alii. Quæ omnia ex iure antiquo colligi solent. Primum ex cap. vltim. seu Nullus, de Temp. ordinat. in 6. vbi per vnum annum suspenditur Episcopus à collatione clericalis tonsuræ duntaxat, si infanti conferre præsumat clericalem tonsuram: & additur limitatio *Nisi forte religionem intraret*. Quæ exceptio videtur inuoluere repugnantiam, quia infantes in præsentī materia intelligi debent, qui septimum saltem ætatis annum non attingerunt, quos in ea ætate repugnat religionem intrare. Dicendū vero est olim solitum fuisse huiusmodi infantes etiam ante illam ætatem religioni à parentibus offerri, seu dicari; & hoc in eo textu significari maxime si ab illa ætate recipiebant religionis habitum, quamuis non statim, nec vsque ad conuenientem ætatem professionem emitterent. Tūc enim in fauorem religionis voluit Pontifex, vt in quacunque ætate habitum religionis susciperent, posset eis saltem prima tonsura conferri. Excepto ergo illo casu suspenditur Episcopus infanti conferens primam tonsuram, idemque ibidem statuitur de coniugatis cum duplici limitatione nisi religionem intrauerint,

Con. Trid.

49. Aliqua ius de Raptori- bus reuocatur.

Prima suspensio.

2. susp. ob illicitam ordinationem collationem.

Cap. vlt. de Temp. ord. in 6.